

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ПРОГРАМА
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**Напрямок підготовки – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 – Музичне мистецтво
Освітня програма «Оркестрові струнні інструменти»**

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення знань та фахових вмінь вступників, які бажають продовжити навчання в ХДАК за ступенем «магістр» з метою удосконалення професійної майстерності для подальшої творчо-виконавської, педагогічної та наукової діяльності в галузі музичного мистецтва, а також роботи в професійних концертних та музично-театральних закладах.

На навчання за ступенем «магістр» приймаються випускники ВНЗ III-IV рівнів акредитації з кваліфікацією «Бакалавр музичного мистецтва» та ін. Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, уміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Спеціальний інструмент», «Диригування», «Історія світової та української музики», «Музична естетика», «Музична психологія», «Сучасна музика», «Історія хорового мистецтва», «Історія вокального виконавства» тощо); виявляти обізнаність у галузі теорії та історії музичного мистецтва, оперувати професійною термінологією.

Під час випробування вступник повинен виявити:

Знання:

- основного сольного і ансамблевого репертуару, який включає в себе твори різних епох, жанрів та стилів;
- теоретичних основ інтерпретації виконавської діяльності та на струнно-смичкових інструментах ;
- основ виконавської;
- теорії та практики виконавської майстерності (системи та функції диригентського апарату, диригентського жесту, схеми диригування; вокально-виконавської та інструментальної техніки; принципів виконавської інтерпретації);

- технології виконання музичних творів на струнних інструментах або засобами мануальної техніки;
- основних етапів еволюції виконавства на струнно-смичкових інструментах;
- музичної форми та специфіки виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- основ теорії музики.

вміння:

- виконувати концертні програми на високому художньому рівні;
- вільно читати з листа різну музичну літературу;
- використовувати навички гри на інструменті в ансамблевому та оркестровому виконавстві;
- аналізувати різні редакції та порівнювати інтерпретації виконавців;
- самостійно знаходити шляхи втілення музичних образів твору;
- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- орієнтуватися в питаннях історії виконавства на струнно-смичкових інструментах;
- виявляти специфічні особливості творів, виконуваних абітурієнтом під час випробування;
- грамотно визначати на слух, будувати та співати від звуку інтервали, акорди та гами.

володіти:

- виконавською свободою гри на інструменті (пальцевою технікою, чітким та якісним звуковибудуванням у всіх частинах смичка, різноманітними штрихами, прийомами гри та чистим інтонуванням);
- арсеналом художніх виразних засобів гри (різноманітною вібрацією, навичками нюансування, вмінням знаходити тембровий баланс, фразуванням);
- знаннями в області музичній педагогіки, методики навчання гри на струнних інструментах;
- технікою читання нот з листа;
- визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.

Творчий конкурс передбачає:

1. перевірку виконавської майстерності (виконання програми за фахом);
2. перевірку знань в галузі теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури (усне опитування, співбесіда).

Перевірка рівня виконавської майстерності передбачає виконання вступником програми на пам'ять, яка за ступенем складності відповідає випускній програмі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» (сольне виконання творів; виконання додаткових практичних завдань – читання з листа запропонованого екзаменаційною комісією музичного твору або його уривку).

Абітурієнт повинен виконати програму з трьох різних за стилем, жанром, характером та формою музичних творів, один з яких – концертний твір крупної форми.

Під час фахового випробування вступник має продемонструвати:

- вільне професійне володіння комплексом прийомів і виконавсько-технічних навичок;
- художньо-переконливу інтерпретацію музичних творів та артистичність виконання;
- високий рівень технічної майстерності виконання.

Вимоги до сольної програми

1. Поліфонічний твір (прелюдії, токати, фантазії з фугами не менше трьох голосів).
2. Твір складної форми (частини класичних або сучасних сонат, концертів тощо).
3. Концертний твір крупної форми (бажано віртуозного характеру).

Під час перевірки знань з теорії та історії музичної культури абітурієнт повинен продемонструвати:

- ґрунтовні знання у галузі теоретичного та історичного музикознавства;
- практичні знання специфіки музично-виконавської діяльності, вміння розкрити логіку та побудову композиційно-драматургічного змісту музичного твору;
- знання найважливіших етапів історико-культурної динаміки світового та українського музичного мистецтва;

- знання творчого доробку видатних вітчизняних та європейських композиторів, які репрезентують етапи розвитку світового музичного мистецтва;
- вміння орієнтуватися у музикознавчій та музично-критичній літературі з актуальних проблем сучасного мистецтвознавства.

Оцінка за комплексне фахове вступне випробування виставляється за **100-бальною** шкалою оцінювання. Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (**нижче 60 балів**), до участі в конкурсі щодо зарахування на денну чи заочну форми навчання не допускаються.

Структура оцінки

за проходження комплексного фахового вступного випробування

№	Основні завдання творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Виконання сольної програми з фаху	1-50
2.	Перевірка знань з теорії та історії музики	1-50
Максимальна кількість балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБИТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2020 РОЦІ на спеціальність «Музичне мистецтво» за ступенем «Магістр»

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий 1 – 12 балів	Абітурієнт демонструє неспроможність виконання музичних творів напам'ять згідно з програмними вимогами. Форма виступу незадовільна. Демонструє володіння грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Творче мислення абітурієнта не розвинуте. Демонструє неспроможність володіння виконавсько-технічною майстерністю та необхідними професійними навичками для втілення музичного змісту творів. Має фрагментарні теоретичні знання з теорії та історії світової музики, що не відповідають рівню

	підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст».
13 – 25 балів	Абітурієнт демонструє спроможність виконання музичних творів напам'ять на низькому рівні. Абітурієнт має слабкі музичні здібності та творче мислення, форма виступу лише частково задовільна. Демонструє володіння грою на інструменті на низькому виконавсько-технічному рівні. Має незадовільні теоретичні знання з теорії та історії світової музики, що не відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.
2. Середній 26 – 38 балів	Абітурієнт частково виконав основні завдання творчого конкурсу. Програма за рівнем складності відповідає вступним вимогам, абітурієнт демонструє певні навички та уміння, форма виступу задовільна, є погрішності темпо-ритмічної організації музичних творів, виконавської артикуляції та техніки. Абітурієнт виявив слабкі теоретичні знання з теорії та історії світової музики, які в цілому відповідають рівню підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «молодший спеціаліст»,
39 – 50 балів	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але продемонстрував недостатній рівень виконавсько-технічної майстерності. Програма з фаху за рівнем складності відповідає вимогам, абітурієнт демонструє певні виконавські навички та уміння; помітні текстові неточності та хиби виконавського втілення музичного тексту твору. Абітурієнт продемонстрував невпевнені знання з теорії та історії світової музики, що свідчить про його задовільний загальнокультурний рівень.
3. Достатній 51 – 62 балів	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт виявив у цілому достатній рівень виконавсько-технічної майстерності. Демонструє достатні навички та уміння, але в наявності недоліки обмежених виконавських можливостей та розвитку музичного мислення. Абітурієнт виявляє в цілому достатні знання з теорії та історії світової музики, що свідчить про його

	відповідний загальнокультурний рівень.
63 – 75 балів	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, виконавську програму, що відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт демонструє добрі виконавсько-професійні навички та уміння, але допускає деякі неточності у виконання музичного тексту. Має достатньо розвинутий виконавський апарат, але в наявності недоліки розвитку музичного мислення. Абітурієнт виявив добрі знання з теорії та історії музичного мистецтва, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання у практичній діяльності.
4. Високий 76 – 88 балів	Абітурієнт виконав усі завдання творчого конкурсу. Програми, що була виконана на інструменті повністю відповідає вступним вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє деякі огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образу. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з теорії та історії музичного мистецтва. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
89 – 100	Абітурієнт бездоганно виконав усі завдання творчого конкурсу. Демонструє артистизм, музичну особистість та дар емоційного впливу на слухача. Програма, що була виконана на інструменті на дуже високому художньому рівні, повністю відповідає вступним вимогам. Форма виступу якісна і вдосконалена. Абітурієнт демонструє високий технічний рівень, розвинуте музичне мислення, розуміння стилістичних особливостей твору. На дуже високому рівні продемонстрував знання з теорії та історії музичного мистецтва. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат

ЛІТЕРАТУРА

Методика, виконавство

1. Гладких А. Формування професіонального виконавства на духових інструментах. — Х. : ХДАК, 2008. — 115 с.
2. Демчишин М. Методика формування художньо - творчої особистості засобами музичного мистецтва. — Суми : Мрія-1 ЛТД, 2004. — 106 с.

3. Єременко О. Підготовка магістрів музичного мистецтва : теорія і методика навчання. — К. : Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. — 432 с.
4. Журавська Н. Методика самостійної роботи студентів вищої школи. — К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2013. — 451 с.
5. Клименко А. Тайная сила исполнительства. — М. : Перо, 2011. — 25 с.
6. Леонов В. Основы теории исполнительства и методики обучения игре на духовых инструментах. — Ростов-на-Дону : РГК, 2010. — 345 с.
7. Маркова Е. Вопросы теории исполнительства для магистров и аспирантов. — Одесса : Астропринт, 2002. — 126 с.
8. Музыкальная педагогика Музыкальная педагогика и исполнительство : афоризмы, цитаты, изречения / сост. Г. Цыпин. — М. : МПГУ : Прометей, 2011. — 403 с.
9. Сбітнєва Л. Методика музичного виховання. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 171 с.
10. Современные проблемы музыкального исполнительства / В. Чинаев, Н. Карцева и др. — Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1987. — 82 с.
11. Усов Ю. История зарубежного исполнительства на духовых инструментах. — М. : Музыка, 1989. — 207 с.
12. Усов Ю. История отечественного исполнительства на духовых инструментах. — М. : Музыка, 1986. — 191 с.
13. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музыкального воспитания. — М. : Музыка, 1990. — 173 с.
14. Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму. — Львів : Акад. сухопут. військ, 2011. — 185 с.
15. Якимчук С. Методика музичного виховання. — Рівне : Б.в ., 2003. — 160 с.

Теорія музики, сольфеджіо

1. Буторина Н. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — Екатеринбург : Рос. гос. проф.- пед. ун-т, 2007. — 265 с.
2. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 1999. — 331 с.
3. Фридкин Г. Практическое руководство по музыкальной грамоте. — М. : Музыка, 2005. — 294 с.
4. Вахромеев В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 2004. — 253 с.
5. Вахромеева Т. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. — М. : Музыка, 2007. — 88 с.
6. Виноградов Г. Гармония и сольфеджио. — К. : Муз. Україна, 2003. — 302 с.
7. Картавцева М. Практическое пособие по сольфеджио. — М. : Музыка, 1991. — 288 с.

Гармонія

1. Абызова Е. Гармония. — М. : Музыка, 2007. — 383 с.
2. Берков В. Гармония. — М. : Музыка, 1970. — 672 с.

3. Дубінін І. Гармонія. — К. : Муз. Україна, 1968. — 136 с.
4. Дьячкова Л. Гармония в музыке XX в. — М. : ГМПИ, 1989. — 104 с.
5. Мюллер Т. Гармония. — М. : Музыка, 1982. — 288 с.
6. Слепнев-Ходкевич И. Учебник гармонии на материале классической и популярной музыки. — М. : Компания Спутник+, 2005. — 150 с.
7. Степанов А. Гармония. — М. : Музыка, 1971. — 240 с.
8. Холопов Ю. Гармония. Теоретический курс. — СПб. : Лань, 2003. — 541 с.

Полифонія

1. Григорьев С., Мюллер Г. Учебник полифонии. — М. : Музыка, 1977. — 308 с.
2. Евдокимова Ю. Учебник полифонии. — М., 2000. — 158 с.
3. Скребков С. Учебник полифонии. — М. : Музыка, 1982. — 268 с.
4. Теория музыки : гармония, анализ музыкальных произведений, полифония. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория, 2009. — 119 с.

Історія світової та української музики

1. Асафьев Б. О музыке XX века. — Л. : Музыка, 1982. — 200 с.
2. Асафьев Б. О симфонической и камерной музыке. — Л. : Музыка, 1981. — 216 с.
3. Конен В. Пути американской музыки. — М. : Музыка, 1977. — 446 с.
4. Конен В. Этюды о зарубежной музыке. — М. : Музыка, 1975. — 479 с.
5. Ливанова Т. Западноевропейская музыка XVII- XVIII веков в ряду искусств. — М. : Музыка, 1977. — 528 с.
6. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 г. : от античности к XVIII веку. — М. : Музыка, 1986. — 462 с.
7. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 г. : XVIII век. — М. : Музыка, 1982. — 662 с.
8. Музыкальная эстетика Западной Европы XVII-XVIII веков : сб. / сост. В. Шестакова. — М. : Музыка, 1971. — 688 с.
9. Музыкальная эстетика России XI- XVIII веков : сб. / сост. А. Рогов. — М. : Музыка, 1973. — 245 с.
10. Павлишин С. Музыка двадцатого століття. — Львів : БаК, 2005. — 232 с.
11. Рожок В. Музыка і сучасність. — К. : Пошук.-вид. агентство «Книга Пам'яті України», 2003. — 219 с.
12. Розеншильд К. Музыкальное искусство и религия. — М. : Музыка, 1964. — 190 с.

Відповідальна за випуск Т. В. Большакова